

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет політичних наук
Кафедра міжнародних відносин та зовнішньої політики

ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇН

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи

на здобуття освітнього ступеню «магістр»

Виконала:

студентка VI курсу групи 691

Спеціальність: 291 «Міжнародні
відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Белінська Тетяна Андріївна

Науковий керівник:

к.і.н., доцент кафедри МВ та ЗП

Вовчук Людмила Анатоліївна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Публічна дипломатія як найважливіший додатковий спосіб досягнення зовнішньополітичних цілей держави набуває особливої актуальності у зв'язку зі зміною геополітичної картини світу під впливом глобальних процесів. Вона займається вивченням та інформуванням зарубіжної аудиторії, а також встановленням контактів з нею. Публічна дипломатія включає в себе культурні, освітні, спортивні, медійні, наукові та інші проекти, орієнтовані на взаємодію з елітою і суспільством інших країн та націлені на створення привабливого образу своєї країни.

Невеликим країнам складно створити так звану міжнародну видимість, важко примусити світову громадськість говорити про себе. Серед таких є Скандинавські країни (Швеція, Норвегія, Данія, Фінляндія), які для багатьох країн світу є «невидимими» країнами, тому зусилля цих держав спрямовані на формування нового «відмінного від інших» образу та підвищення його «привабливості» для світової громадськості. На сучасному етапі нордичні країни мають певні успіхи. Особливо Швеція та Норвегія стали яскравим прикладом застосування концепції «нішевої» публічної дипломатії, зайнявши своє відмінне місце серед інших країн світу в очах світової громадськості. Саме тому актуальним є аналіз особливостей публічної дипломатії скандинавських країн як прикладу створення ефективного образу в очах світової громадськості невеликої держави.

Об'єктом дослідження є зовнішня політика Скандинавських країн.

Предмет дослідження – особливості публічної дипломатії Скандинавських країн, серед яких особлива увага приділяється Норвегії та Швеції, як засобу реалізації її зовнішньої політики.

Територіальні межі передбачені територіями у першу чергу Норвегії та Швеції, як одних з активних представників реалізації публічної дипломатії. Також частково Данією, Фінляндією, Ісландією та країнами, на які спрямована публічна дипломатія скандинавських країн (країни Європи, Азії, Африки, Латинської Америки, Близького Сходу, США).

Хронологічні межі дослідження охоплюють період з 1945-2019 рр. Нижня межа дослідження пояснюється тим, що саме в цей час скандинавські країни, а саме Швеція та Норвегія почала активно займатися пропагандою їх культури, а верхня – продовженням реалізації публічної дипломатії країнами. У той же час, автор інколи виходить за вказані хронологічні межі з метою висвітлення еволюційних моментів.

Мета даної роботи полягає у аналізі особливостей публічної дипломатії Скандинавських країн, серед яких особлива увага приділяється Швеції та Норвегії як одних з найбільш активних прибічників реалізації даного виду дипломатії, оскільки їх сусідки Фінляндія та Данія наслідують їх прикладу реалізації публічної дипломатії як в самих країнах, так і за їх межами.

Окреслена мета зумовлює необхідність вирішення таких **завдань**:

- дослідити стан наукової розробки теми дослідження та розкрити джерельну базу дослідження;
- визначити понятійно-категоріальний апарат дослідження;
- розкрити принципи та підходи дослідження публічної дипломатії скандинавських країн;
- визначити методи дослідження публічної дипломатії скандинавських країн.
- висвітлити особливості та процес становлення публічної дипломатії країн Скандинавського півострова, на прикладі Швеції та Норвегії;
- розкрити інституційне забезпечення публічної дипломатії країн;
- дослідити інструменти та методи їх публічної дипломатії;

– проаналізувати практику реалізації публічної дипломатії Королівства Норвегія та Швеції у провідних регіонах світу.

Методологія та методи дослідження роботи зумовлені вибором об'єкту і предмету дослідження, метою і поставленими у вступі завданнями.

Для забезпечення об'єктивності, всебічності і повноти дослідження, а також для отримання науково обґрунтованих і достовірних результатів у даній роботі використано сукупність загальнонаукових та спеціально-наукових підходів, принципів та методів наукового пізнання, що мало на меті сприяти поглибленому вивченню публічної дипломатії Скандинавських країн упродовж з 1945 по 2019 рр..

Основними принципами, які використав автор стали: принцип об'єктивності та термінологічний. У дослідженні були застосовані наступні підходи: історичний, системний, інституціональний, функціональний. Окрему вагому частину методології нашого дослідження склали методи. Так, автор використовував як загальнонаукові, так і конкретно наукові методи. Із загальнонаукових методів автор використав: аналіз і синтез, індукцію і дедукцію, абстрагування і узагальнення, описовий метод і метод групування, метод класифікації. Щодо конкретно-наукових методів, які слугують додатковим інструментарієм у дослідженні, то з них автор застосував: структурно-функціональний, діалектичний, структурно-порівняльний.

Наукова новизна дослідження визначається актуальністю досліджуваної проблеми і тим, що запропонована тема є майже не вивченою у вітчизняній історіографії та полягає у тому, що у рамках проведеного наукового дослідження:

- вперше зроблена спроба створення комплексної роботи щодо даної тематики;
- отримана подальша систематизація стану наукової розробки теми та джерельна база дослідження;
- здійснений комплексний аналіз теоретико-методологічної основи дослідження публічної дипломатії Скандинавських країн.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що отримані результати дослідження та аналіз можуть використовуватися як база для проведення подальшої роботи з даної або супутньої тематики, а також викладання таких предметів, як «Зовнішня політика країн Північної Америки», «Актуальні проблеми міжнародних відносин в Африці та Латинській Америці», «Основи дипломатії», «Регіональні проблеми міжнародних відносин» тощо.

Апробація результатів дослідження представлена участю у Всеукраїнській науково-методичній конференції «Могилянські читання – Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» (м. Миколаїв, ЧНУ імені Петра Могили, листопад 2019 р.); XII Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів і молодих учених «Південна Україна у міжнародних відносинах: історія та сучасність» (м. Миколаїв, ЧНУ імені Петра Могили, травень 2020 р.); X Міжнародній науково-практичній конференції «Аркасівські читання: історична наука на сучасному етапі розвитку української державності» (Миколаїв, МНУ імені В.О. Сухомлинського травень 2020 р.).

Публікації. За темою дослідження було опубліковано троє тез (у збірниках вищевказаних конференцій) та подано до друку статтю у співавторстві з науковим керівником Л.А. Вовчук до наукового журналу «Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI».

Структура роботи відбиває поставлені перед дослідженням цілі та завдання. Загальний обсяг її становить 103 сторінки, з них основного тексту – 95 сторінок. Робота складається зі вступу, трьох основних розділів, поділених на підрозділи, висновків, списку використаних джерел та літератури (71 найменування українською, російською, англійською та шведською мовами).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, визначено мету та завдання роботи, об'єкт та предмет дослідження; зазначено методи дослідження, сформульовано наукову новизну, з'ясовано практичне значення отриманих результатів, їх апробація, окреслено структуру роботи.

У першому розділі **«Теоретико-методологічні основи дослідження публічної дипломатії Скандинавських країн»** подається аналіз стану наукової розробки теми дослідження, її систематизація. Літературу, яка була використана в роботі, автор поділив за країнознавчим принципом, виокремивши праці українських, скандинавських, російських та західних дослідників.

Здійснивши аналіз стану наукової розробки теми можемо констатувати, що на сьогоднішній день дана тематика є мало досліджуваною серед науковців вітчизняної науки. В основному зарубіжні дослідники розкривають питання реалізації публічної дипломатії скандинавських країн, таких як Швеція і Норвегія.

У результаті проведеного дослідження була систематизована його джерельна база, яка представлена кількома групами документів: офіційні документи глав держав, урядів та організацій; матеріали з офіційних сайтів держав та організацій; публікації ЗМІ щодо практики реалізації публічної дипломатії країнами Скандинавського регіону.

Такої історіографічної та джерельної баз виявилось цілком достатньо для того аби здійснити об'єктивне, насичене фактами дослідження.

Окрім того, у першому розділі автор дійшов висновку, що *«публічна дипломатія»* це узагальнююче поняття, що позначає діяльність різних акторів, як урядових, так і неурядових, яка покликана пояснити іноземній громадськості проведену країною зовнішню політику і спонукати ту чи іншу державу приймати свої зовнішньополітичні рішення в тому руслі, яке є вигідним даному актору.

Під час дослідження публічної дипломатії скандинавських країн автор використовує комплекс загальних та конкретнонаукових принципів та підходів. Дослідницька робота виконана на основі системного, структурно-функціонального, компаративного, інституційного підходів. Методологічним підґрунтям даної роботи стали принципи об'єктивності, історизму, детермінізму, системності, а також термінологічний принцип. Для розв'язання визначених наукових завдань і всебічного вивчення поставленої проблеми були застосовані системний, синхронний, історико-порівняльний, порівняльно-концептуальний (компаративний), проблемно-хронологічний метод, а також метод зовнішньополітичного прогнозування.

У другому розділі **«Публічна дипломатія Королівства Норвегія»** надається інформація щодо становлення публічної дипломатії країни, яке розпочалося саме після Другої світової війни у рамках Комісії Північної культури, до складу якої ввійшли Швеція, Данія, Фінляндія, Ісландія.

Розглядом основних інституцій (Норвезьке агентство з питань співробітництва в галузі розвитку (NORAD), комісію для побудови іміджу Норвегії і поліпшення своєї репутації за кордоном – Omdømmeutvalg, Норвезький Форум публічної дипломатії.), які беруть активну участь в реалізації публічної дипломатії Норвегії всередині країни та за її межами. А також спектр інструментів (офіційні зустрічі, виставки, форуми, спеціальні проекти), які власне використовує країна з метою популяризації її як заможної, соціальної, культурної країни, яка робить все задля встановлення миру в усьому світі.

Окрім того, розкривається співпраця Королівства Норвегія з країнами Африки, Близького Сходу, Азії, Центральної та Латинської Америки. Реалізація відбувається через надання допомоги норвезькими організаціями та за підтримки міжнародних організацій постраждалим громадянам вище вказаних країн. Пріоритет надається освіті, захисту прав жінок, гендерній складовій, поширенню демократичних свобод та ін..

У третьому розділі «Публічна дипломатія Швеції» також акцентується увага на розкритті становлення публічної дипломатії країни. Початковою метою публічної дипломатії країни було позбавлення від негативних наслідків політики нейтралітету в період Другої світової війни, а надалі - аби зробити країну більш помітною на міжнародній арені за допомогою паралельного просування національних особливостей та інтересів.

У цій ситуації основними інституційними установами, які займаються реалізацією публічної дипломатії Швеції є: Шведський Інститут та Міністерство закордонних справ країни., робота яких здійснюється у вигляді спільної проектної діяльності з представниками економічної, культурної та академічної сфер, а також з лідерами суспільної думки іноземних держав.

Аби бути помітною на міжнародній арені Швеція, як і її сусідки Скандинавського півострова, сьогодні реалізує публічну дипломатію через співпрацю з східноєвропейськими країнами, серед яких особлива увага приділяється розвитку відносин з Російською Федерацією, країнам Європейського Союзу, а також країнам Африки, Близького Сходу, Латинської Америки та Азії. Пріоритетними напрямками публічної дипломатії є гендерна складова, освіта, боротьба з сексуальним насиллям та ін..

У **висновках** узагальнено головні результати магістерського дослідження.

1. Аналіз стану наукової розробки теоретико-методологічних засад дослідження публічної дипломатії скандинавських країн показав, що українські науковці недостатньо уваги приділяють означеній проблемі. Серед українських науковців слід відзначити лише роботу М. Трофименко, в якій представлено аналіз особливостей публічної дипломатії Королівства Норвегія через дослідження її стратегії, механізмів та інструментів реалізації.

Грунтовними є праці російських та скандинавських науковців. Зокрема, російські дослідники А. Демкіна та В. Немечкін, Л. Лушнікова розглядають загальну сучасну стратегію публічної дипломатії в Швеції. Досить

важливими стали праці скандинавських дослідників: Дж. Стора, Дж. Веа, Алана К. Хенріксона. А також слід відзначити роботи Дж. Батори, М. Леонарда, А. Смола, Т. Попа, де висвітлено особливості реалізації публічної дипломатії Норвегії.

2. З'ясовано, що джерельна база є достатньо репрезентативною для реалізації поставлених у дослідженні завдань. За видовою ознакою походження джерельна база дослідження була розділена автором на три групи: *до першої групи* джерел автор відносить офіційні документи глав держав, урядів та організацій (Гельсінська угода про північне співробітництво 1962 року та Стратегія організації NORAD); *другу групу* становлять матеріали з офіційних сайтів держав та організацій (таких як Redd Barna Innovation Norway, Norwegian Agency for Development Cooperation); *третю групу* джерел складають публікації ЗМІ щодо практики реалізації публічної дипломатії країнами Скандинавського регіону.

3. Встановлено, що термін «публічна дипломатія», запропонований у 1965 році американським дипломатом Е. Джуліоном. Дослідивши дифініцію «*публічна дипломатія*» автор дійшов висновку, що це узагальнююче поняття, що позначає діяльність різних акторів, як урядових, так і неурядових, яка покликана пояснити іноземній громадськості проведену країною зовнішню політику і спонукати ту чи іншу державу приймати свої зовнішньополітичні рішення в тому руслі, яке є вигідним даному актору. Іншими словами, публічна дипломатія це система діалогу з іноземною громадськістю. У публічній дипломатії, фактично, беруть участь усі офіційні посадові особи держави: президенти, провідні члени адміністрації, а також громадські діячі, відомі вчені, журналісти тощо.

4. Під час дослідження публічної дипломатії скандинавських країн автор використовує комплекс загальних та конкретнонаукових принципів та підходів. Дослідницька робота виконана на основі системного, структурно-функціонального, компаративного, інституційного підходів. Методологічним підґрунтям даної роботи стали принципи об'єктивності, історизму,

детермінізму, системності, а також термінологічний принцип. Аналіз існуючих принципів та підходів пізнання, наукових методів та інформаційних джерел дозволяє визначити методологію дослідження публічної дипломатії країн Скандинавського регіону.

5. Для розв'язання визначених наукових завдань і всебічного вивчення поставленої проблеми були застосовані системний, синхронний, історико-порівняльний, порівняльно-концептуальний (компаративний), проблемно-хронологічний метод, а також метод зовнішньополітичного прогнозування. Під час роботи автором перевагу було віддано системному та порівняльно-концептуальному (компаративному) методам, які дали можливість визначити особливості формування та реалізації публічної дипломатії в різних країнах Скандинавського регіону.

У процесі вивчення різноманітних аспектів проблеми застосовано інструментарій не лише історичної, але і політичної науки, історії і теорії міжнародних відносин, міжнародної економіки, соціології, країнознавства та інших гуманітарних дисциплін.

6. Досліджуючи досвід становлення публічної дипломатії Королівства Норвегія було з'ясовано, що саме після Другої світової війни починається її розвиток, який характеризувався набуттям колективного досвіду, тобто через співпрацю з країнами-сусідами (Швецією, Данією, Фінляндією, Ісландією) у рамках Комісії Північної культури. Осмислення по-новому реалізовувати публічну дипломатію країни прийшло урядом наприкінці 80 – початку 90-х рр.. XX ст., що було продовжено й на початку 2000-х рр.. Нині Норвегія не зупиняється й активізує нові види публічної дипломатії з метою популяризації себе як надійного та стабільного партнера на міжнародній арені, наголошуючи на власних особливостях.

Для реалізації цього виду дипломатії Норвегія створила низку інституцій: Норвезьке агентство з питань співробітництва в галузі розвитку (NORAD), комісію для побудови іміджу Норвегії і поліпшення своєї репутації за кордоном – Omdømmeutvalg, Норвезький Форум публічної

дипломатії. Окрім цього, дієвим органом залишається МЗС Норвегії, яке координує процес реалізації публічної дипломатії в цілому.

Норвегія використовує широкий спектр інструментів для реалізації публічної дипломатії – від офіційних зустрічей, виставок, форумів, до запровадження спеціальних проектів для популяризації Норвегії як заможної, соціальної, культурної країни, яка робить все задля встановлення миру в усьому світі (проект «Ibsen Year», участь у партнерстві «Utstein Group» тощо).

З метою популяризації своєї важливості та надійності на міжнародній арені Королівство Норвегія активно співпрацює з країнами Африки, Близького Сходу, Азії, Центральної та Латинської Америки. Реалізація відбувається через надання допомоги норвезькими організаціями та за підтримки міжнародних організацій постраждалим громадянам вищевказаних країн. Пріоритет надається освіті, захисту прав жінок, гендерній складовій, поширенню демократичних свобод та ін.. Варто зазначити, що ця допомога має реальну позитивну динаміку щодо вирішення тих чи інших питань.

7. Просування позитивного образу Швеції гостро постало ще в 40-х рр.. ХХ ст.. Початковою метою публічної дипломатії країни було позбавлення від негативних наслідків політики нейтралітету в період Другої світової війни, а упродовж 1950-80-х рр.. мета публічної дипломатії Швеції полягала у тому, щоб зробити країну більш помітною на міжнародній арені за допомогою паралельного просування національних особливостей та інтересів. Як власне в Норвегії та інших нордичних країнах саме з кінця 1990-х рр. початку ХХІ ст.. публічна дипломатія Швеції значно видозмінюється, змістивши свій фокус уваги на особливості культурного і суспільного життя, при цьому практично уникаючи актуальної політичної повістки. У результаті з'являються нові галузі публічної дипломатії, головним завданням яких стає просування шведського стилю життя.

У цій ситуації основною інституційною установою реалізації публічної дипломатії Швеції стає: Шведський Інститут та Міністерство закордонних справ країни., діяльність яких власне й націлена на роботу з зарубіжної аудиторією. Основними пріоритетами діяльності Інституту виступають такі теми, як підтримка громадянського суспільства та демократії, економічне і торгове співробітництво, а також академічний і культурний обміни. Робота в зазначених областях здійснюється у вигляді спільної проектної діяльності з представниками економічної, культурної та академічної сфер, а також з лідерами суспільної думки іноземних держав.

Аби бути помітною на міжнародній арені Швеція, як і її сусідки Скандинавського півострова, сьогодні реалізує публічну дипломатію через співпрацю з східноєвропейськими країнами, серед яких особлива увага приділяється розвитку відносин з Російською Федерацією, країнам Європейського Союзу, а також країнам Африки, Близького Сходу, Латинської Америки та Азії. Пріоритетними напрямками публічної дипломатії є гендерна складова, тобто відстоювання прав жінок та дівчат, їх захист, вирішення питання сексуального виховання та подолання сексуального насилля, сприяння активізації освітнього процесу особливо в країнах, що розвиваються.

8. Досвід двох провідних скандинавських країн, таких як Норвегія і Швеція, в питанні реалізації їх публічних дипломатій є хорошим й для нашої держави. Однак, на разі, це є не можливим. По-перше, наявність в нашій державі проблем політичного, економічного та соціального характеру, які не дають можливість виділяти кошти на надання допомоги іншим країнам. По-друге, наявність військової загрози. По-третє, відсутність згуртованості МЗС та локальних культурних об'єднань країни. Наступне, не правильно сформований імідж країни.

Сьогодні у міжнародної спільноти, ще навіть до подій 2013-2014 рр., Україна сприймалася як нещасна, обездолена країна, яка весь час потребує допомоги від інших. Маючи такі природні багатства: (моря, гори, ліси та ін..)

ми не змогли вибудувати правильну тактику поширення іміджу привабливої країни. Сьогодні ми маємо шанс змінитися, але успіх полягає у згуртованості усіх інституцій. Аби допомагати іншим країнам змінюватися потрібно особисто ребредингуватися. Що власне зробили скандинавські країни. Як бачимо, Швеція та Норвегія позиціонують себе як країни, які активно борються за екологічність і це не просто слова. Адже країни мають сучасні сміттєпереробні заводи, серед населення діє політика сортування сміття; освіта на вищому рівні, питання захисту прав жінок та дітей теж. Тобто, для того, щоб просувати ті чи інші напрями, потрібно ліквідувати спочатку їх у себе.

Звісно, не можна говорити, що Україна не намагається реалізовувати публічну дипломатію, застосовуючи при цьому її сучасні напрями, такі як медіа дипломатія, культурна і кулінарна дипломатія. Певні успіхи є, але поки вони мають більш внутрішній характер, аніж зовнішній.

Ключові слова: публічна дипломатія, Скандинавські країни, Швеція, Королівство Норвегія, інституції, інструменти реалізації, співпраця.

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати магістерської роботи:

Статті в наукових виданнях

1. Белінська Т., Вовчук Л. Еволюція публічної дипломатії та іміджу Швеції (40-90-ті роки XX ст..) // Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI. 2020. № 1. С. 24-31.

Тези

2. Белінська Т. Становлення публічної дипломатії Норвегії // «Могилянські читання – 2019: Досвід та тенденції розвитку суспільства в

Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти»: XXII Всеукр. наук.-методична конференція: тези доповідей, Миколаїв, 11-16 листопада 2019 р. Миколаїв: Вид-во ЧНУ імені Петра Могили, 2019. С. 50-52.

3. Белінська Т. Реалізація публічної дипломатії Швецією у XXI ст.. // Південна Україна в міжнародних відносинах: історія та сучасність. Збірник матеріалів XII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (травень 2020 року) / За ред. О.П. Тригуба. Миколаїв, 2020. – у друці.

4. Белінська Т. Практика реалізації публічної дипломатії Королівства Норвегія в країнах Азії та Африки у XXI ст.. // Аркасівські читання: матеріали X Міжнародної наукової конференції (травень 2020 р.). Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2020. - у друці.

АНОТАЦІЯ

Белінська Т.А. Публічна дипломатія Скандинавських країн – На правах рукопису.

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр».

Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2020.

Дослідження присвячено висвітленню місця та ролі публічної дипломатії Скандинавських країн, яка поступально розвивається ось уже упродовж більше, ніж сімдесяти років. Початковою метою публічної дипломатії цих країн було позбавлення від негативних наслідків політики нейтралітету в період Другої світової війни, а упродовж 50-80-х рр.. ХХ ст.. - зробити країну більш помітною на міжнародній арені за допомогою паралельного просування національних особливостей та інтересів. Публічна дипломатія нордичних країн значно видозмінюється у 1990-х рр., змістивши свій фокус уваги на особливості культурного і суспільного життя, при цьому практично уникаючи актуальної політичної повістки. На сучасному етапі нордичні країни мають певні успіхи. Особливо Швеція та Норвегія стали яскравим прикладом застосування концепції «нішевої» публічної дипломатії, зайнявши своє відмінне місце серед інших країн світу в очах світової громадськості.

Ключові слова: публічна дипломатія, імідж, скандинавські країни, Швеція, Норвегія, Данія, Фінляндія, США, країни Європи, Азії, Африки.

SUMMARY

Belinska T. Public diplomacy of the Scandinavian countries. – Manuscript.

Graduate work for obtaining an educational degree «Master». Petro Mohyla

Black Sea National University. – Mykolaiv, 2020.

Public diplomacy as the most important additional way to achieve the foreign policy goals of the state becomes especially relevant in connection with the changing geopolitical picture of the world under the influence of global processes. It studies and informs foreign audiences, as well as establishing contacts with them. Public diplomacy includes cultural, educational, sports, media, scientific and other projects aimed at interacting with the elite and society of other countries and aimed at creating an attractive image of their country.

It is difficult for small countries to create so-called international visibility, it is difficult to force the world community to talk about themselves. Among them are the Scandinavian countries (Sweden, Norway, Denmark, Finland), which for many countries are "invisible" countries, so the efforts of these countries are aimed at forming a new "different from others" image and increase its "attractiveness" to the world community. At the present stage, the Nordic countries have some success. Sweden and Norway in particular have become a shining example of the application of the concept of "niche" public diplomacy, taking its place among other countries in the eyes of the world community. That is why the analysis of the peculiarities of public diplomacy of the Scandinavian countries as an example of creating an effective image in the eyes of the world community of a small state is relevant.

Key words: public diplomacy, image, Scandinavian countries, Sweden, Norway, Denmark, Finland, USA, European countries, Asia, Africa.